

Comparative Study of Two Translations of the Novel “Alfatah Al-Akhira” Using Talmy’s Satellite-Framed Theory and Lexicalization

Zeinab Nazemian*

Ph.D. Student in Arabic Language and Literature,
Alzahra University, Tehran, Iran

Batool Meshkinfam

Associate Professor, Department of Arabic
Language and Literature, Alzahra University,
Tehran, Iran

**Nasrin Faghieh Malek
Marzban**

Associate Professor, Department of Persian
Language and Literature, Alzahra University,
Tehran, Iran

Abstract

"Motion" is the fundamental basis of existence. Multiple scientific disciplines have examined and established this concept based on their own fields of study. Cognitive linguistics approaches this category from a philosophical-mental-linguistic perspective and investigates the process of how motion concepts are formed and transferred from

- The present article is taken from the doctoral dissertation of Arabic Language and Literature of Al-Zahra University.

* Corresponding Author: z.nazemian@alzahra.ac.ir

How to Cite: Nazemian, Z., Meshkinfam, B., Faghieh Malek Marzban N. (2024). Comparative Study of Two Translations of the Novel “Alfatah Al-Akhira” Using Talmy’s Satellite-Framed Theory and Lexicalization. *Translation Researches in the Arabic Language and Literature*, 13(29), 319-354. doi: 10.22054/RCTALL.2024.77410.1711

the external world to the mind and from the mind to language. Talmy introduces the notion of motion verbs, categorizing languages as either verb-oriented (lexical) or satellite-framed based on the demonstrative direction of verbs. The present study employs an analytical-descriptive method to examine the translation of the novel *Alfatah Al-Akhira* from Arabic to Persian. The study focuses on the extent to which translators utilize verb-oriented verbs and satellite framing. Additionally, the study aims to investigate the reasons behind the differing translation choices made by different translators in terms of verb-oriented and satellite-framed translations. The findings of the current study indicate that two translators, when translating the novel *Alfatah Al-Khaira*, deemed satellite framing as a more appropriate template for conveying motion concepts from Arabic to Persian. Also, when the translations of these motion verbs were compared and looked at, it was found that being satellite-framed does not always mean that the idea is communicated better and more completely. However, taking into account the elements of association and substitution, as well as the verb's connection with other components of the phrase and the context of the text, is crucial to ensuring a more effective translation.

Keyword: Cognitive Linguistics, Leonard Talmy, Lexicalization, Satellite Framing, *Alfatah Al-Khaira*.

Introduction

The initial indication of existence is "motion," making it the paramount element to be regarded in the context of both existence and transformation. The significance of this concept has led intellectuals in the realms of philosophy and cognitive science to assign

considerable value to it and develop theories about it in recent years. In the field of philosophy, Merleau-Ponty, a prominent phenomenologist, introduced the theory of "physicality of perception" and emphasized the role of motion in creating time and space. Contrary to popular belief, Merleau-Ponty does not argue that space and time must exist before motion. Instead, he posits that motion itself generates the required space and time. (Shokri, 1395: 113) Heidegger's concept of "being in the-world" can be understood as the origin of motion.

Leonard Talmy, a distinguished professor of linguistics and philosophy at the University of Buffalo in New York, has developed a renowned theory in the field of cognitive linguistics. This theory, known as the "theory of motion verbs," focuses on the conversion of motion concepts into linguistic expressions. Talmy's expertise lies in the study of semantic communication, formal linguistic structures, and semantic taxonomy.

Talmy's theory of lexicalization explains the transformation of different motion aspects, such as cause, manner, state, path, context, and body, from a physical state to a conceptual state and subsequently into words that become part of language. According to this theory, motion verbs fall into two categories: verb-oriented and satellite-framed. The initial category comprises basic verbs that "lexicalize" motion, while the subsequent category consists of complex verbs that incorporate satellite with the basic verb to convey certain nuances of motion notions. Consequently, we can conceptualize a continuum for action words, with lexicalization on one end and the satellite axis on the other end.

The present study is centered around the translation of these verbs from Arabic to Persian, with a specific focus on analyzing the variations and commonalities in their translation within two different renditions of Nadia Murad's novel "Alfatah Al-Akhira."

The challenge in Thalami's theory lies in the fact that not all languages in the world adhere to the same pattern when it comes to verb-oriented or verb-oriented motion verbs. Some languages exhibit a greater emphasis on verbs, while others exhibit a lesser emphasis.

However, as elucidated in the article, it is evident that when translating Arabic verbs into Persian, they can be rendered in either verb-oriented or satellite-framed forms.

The current study is significant as it applies Thalami's theory of motor verbs to the field of translation. Furthermore, it not only compares verbs in two distinct languages but also expresses and evaluates their translation by two separate translators. Given the absence of prior studies on the intersection of translation and cognitive linguistics in the relevant areas, the significance of this analysis in the field of translation studies is considerable. Simultaneously, it is regarded as an innovative contribution to the present research.

Literature Review

Several studies have been conducted about the subject matter of this article. The following study findings are worth mentioning:

In their 2019 research titled "Analysis of the use of the motion verb 'anzal' in the Qur'an based on Talamy's linguistic theory," Behrouzi et al. conducted an analysis of this verb and determined that it functions as a directed and dynamic verb. The medium that focuses on the disclosure of the Qur'an and the expression of kindness towards humanity is characterized by a significant level of occurrence.

In their 2018 research titled "Comparison of verbs of motion in Persian and English from the Cognitive Point of View and Cognitive Category," Eslamipour and Sharafzadeh conducted a comparative analysis of verbs of motion in Persian and English. They determined that the Persian language differs from English in this aspect. The English language exhibits a greater inclination for satellite framing. In Farsi, dominant satellite refers to the state, but in English, it refers to the orientation.

In their 2011 research titled "Lexicalization in Persian Verbs of Motion: A New Model," Ezekia and Sassani examined the concept and process of lexicalization in Persian verbs. They found that when analyzing the event of motion, two distinct approaches are taken. The first approach, known as the holistic approach, focuses solely on integrating the central conceptual structures within the action verb. The second approach, referred to as the partial approach, takes into account the peripheral conceptual structures, which also play a role in the integration with the action verb.

Hamedi Shirvan and Sharifi looked at the category of satellite in Talmy's theory of language classification in their 2013 study, "Investigation of the Cognitive Category of the Category "Satellite" in the Event Construction of Motion Verbs in Persian Language." They found that the Persian language can be classified as both satellite-oriented and verb-oriented according to Talmy's division. This is because certain features of Persian align with satellite-oriented languages, while others resemble verb-oriented languages.

In their study titled "Investigation of the Conceptualization of Motion in Persian Compound Verbs: A Cognitive Approach" (1401), Azgoli et al. examine the lexicalization of compound verbs of motion in the Persian language. They find that the components of motion and

manner have a higher frequency of lexicalization. Ilkhanipour and Karimi Dostan looked at three semantic dimensions of facet in Persian facet attributes in their 2015 study called "Lexicalization of the Semantic Dimensions of Facet in Persian Facet Attributes." These dimensions are facet power, facet base, and source of order. They find that in Persian facet attributes, the three forces of obligation, possibility, and necessity are highly lexicalized.

Upon further examination, it has been discovered that no research has been conducted in Iran thus far that explores the notion of thalamic verbs in translation. Therefore, the novelty of this current research lies in its focus on addressing this particular issue.

Research Methodology

For this study, we have chosen two Persian translations of the Arabic novel *Al-Hattat al-Akhira*. Subsequently, a selection of motion verbs has been haphazardly pulled from various sections of this text. Next, the translation of these verbs was extracted and assessed in a comparative manner by comparing two translations. Regarding the topic of discussion, an analysis has been conducted to determine whether the two translators exhibit a preference for verb-oriented or satellite-oriented translation while translating motion verbs. What are the reasons for selecting each one, and how does the meaning-development process occur in them?

Conclusion

The outcome of the discussion is that, because the Persian language is satellite-oriented, there is a greater preference for using satellite-

oriented verbs. The translation of verbs in the form of verb-oriented or satellite-oriented does not alter the semantic component.

To address the initial question of the discussion and validate its hypothesis, it is important to note that a comprehensive analysis was conducted on the novel "Alfatah Al-Akhira." A total of 44 motion verbs were identified as the statistical population for this study. The translations of these 44 verbs were then compared in two different translations by Chobani and Nazari. It was noted that neither of the translators used the past tense for any of the 44 verbs translated in a verb-oriented form. This suggests that the employment of motion verbs in verb-oriented form is uncommon in the Persian language. Among the 44 verbs, Chobani and Nazari have translated 23 verbs into the satellite-oriented form. This observation highlights the prevalence of satellite-oriented motion verbs in the Persian language. In addition, Chobani translated ten verbs into a verb-oriented form, whereas Nazari translated them into a satellite-oriented version. However, Chobani has rendered eleven verbs in a satellite-oriented form and Nazari in a verb-oriented form, indicating a relatively equal distribution between the two translators. Consequently, it may be concluded that the two translators have deemed the form of satellite framing as a more appropriate paradigm for conveying motion principles from Arabic to Persian.

Regarding the second question and supporting its hypothesis, it was found that being satellite-oriented does not always lead to a better and more complete way of expressing the idea through translation by comparing and looking at these motion verbs. Instead, it highlights the aspects of coexistence, substitution, and the verb's connection with other elements of the sentence. Furthermore, the context of the text plays a significant role in effectively conveying its meaning. Factors

such as the verb's emphasis on action or activity, the verb's emphasis on the goal, origin, or journey, and the mental states of individuals inferred from the context of the text are some of the factors that impact the effective transmission of meaning. However, the verb being satellite-oriented does not imply that it is more comprehensive in terms of its meaning.

پژوهش‌های ترجمه در زبان و ادبیات عربی

دوره ۱۳، شماره ۲۹، پاییز و زمستان ۱۴۰۲، ۳۱۹-۳۵۴

rctall.atu.ac.ir

DOI: [10.22054/RCTALL.2024.77410.1711](https://doi.org/10.22054/RCTALL.2024.77410.1711)

تحلیل تطبیقی دو ترجمه از رمان الفتاة الأخيرة بر اساس نظریه واژگانی‌شدگی و قمرمحوری تالمی

زینب ناظمیان* دانشجوی دکتری زبان و ادبیات عربی، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران

بتول مشکین فام دانشیار، گروه زبان و ادبیات عربی، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران

نسرین فقیه ملک مرزبان دانشیار، گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران

چکیده

«حرکت» بنیان هستی است. علوم مختلف به فراخور موضوع خود این مفهوم را کاویده و فرمول‌بندی کرده‌اند. زبان‌شناسی شناختی از دیدگاه فلسفی-ذهنی-زبانی به این مقوله می‌پردازد و فرآیند شکل‌گیری و انتقال مفاهیم حرکتی از عالم خارج به ذهن و از ذهن به زبان را بررسی می‌کند. تالمی در همین راستا نظریه افعال حرکتی را ارائه و زبان‌ها را با توجه به جهت‌نمایی افعال به فعل‌محور (واژگانی) و قمرمحور تقسیم می‌کند. پژوهش حاضر با اتخاذ رویکردی نو به این نظریه و با روش تحلیلی-توصیفی، آن را به حیطه ترجمه از زبان عربی به زبان فارسی وارد می‌کند تا به این سؤال پاسخ گوید که در ترجمه رمان «الفتاة الأخيرة» مترجمان به چه میزان از افعال فعل‌محور و قمرمحور استفاده کرده‌اند؛ و نیز اینکه چرا در مواردی یکی از مترجمان ترجمه فعل‌محور و دیگری قمرمحور را برگزیده‌اند؟ نتیجه حاصل از پژوهش حاضر بیانگر این است که دو مترجم در ترجمه رمان «الفتاة الأخيرة» شکل قمرمحور را مدل مناسب‌تری برای انتقال مفاهیم حرکتی از زبان عربی به زبان فارسی دانسته‌اند. همچنین در تحلیل و بررسی تطبیقی ترجمه این فعل‌های حرکتی مشخص شد که لزوماً قمرمحور بودن به معنای انتقال بهتر و کامل‌تر مفهوم نیست، بلکه در نظر گرفتن عنصر هم‌نشینی و جانشینی و مسئله ارتباط فعل با سایر اجزای عبارت و نیز سیاق متن اهمیت عمده‌ای در ارائه ترجمه بهتر دارد.

کلیدواژه‌ها: زبان‌شناسی شناختی، لئونارد تالمی، واژگانی‌شدگی، قمرمحوری، الفتاة الأخيرة.

مقاله حاضر برگرفته از رساله دکتری رشته زبان و ادبیات عربی دانشگاه الزهراء است.

* نویسنده مسئول: z.nazemian@alzahra.ac.ir

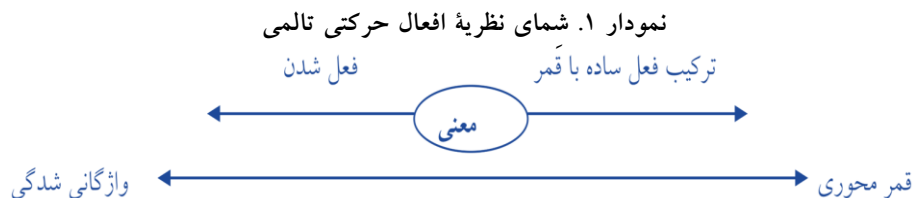
مقدمه

«حرکت» اولین نشانه «هستومندی» است؛ از این رو، باید آن را مهم‌ترین مؤلفه برای «بودن» و «شدن» به شمار آورد. همین اهمیت شایان است که سبب شده اندیشمندان چه در حوزه فلسفه و چه در حوزه علوم شناختی در دهه‌های اخیر اهمیت زیادی برای آن قائل شده و حول آن نظریه‌پردازی کنند. در حوزه فلسفه، مرلوپونتی^۱ که از پدیدارشناسان برجسته به شمار می‌رود و نظریه «بدنمندی ادراک» را ارائه کرده، حرکت را موجد زمان و مکان می‌داند؛ «مرلوپونتی بر خلاف تصور همگان بر این باور نیست که لازمه حرکت، وجود قبلی مکان و زمان باشد بلکه به زعم او به واسطه حرکت است که مکان و زمان لازم نتیجه می‌شوند» (شکری، ۱۳۹۵: ۱۱۳). در نتیجه آنچه را که هایدگر «در-جهان-بودگی» می‌خواند، باید زاییده حرکت دانست.

با همین رویکرد لئونارد تالمی^۲، استاد زبان‌شناسی و فلسف دانشگاه بوفالو در نیویورک که به شکل تخصصی در حیطه ارتباط معنی‌شناسی و ساختارهای زبان‌شناختی صوری و رده‌شناسی معنایی پژوهش می‌کند، نظریه‌ای را درباره تبدیل معانی حرکتی به واژگان در حوزه زبان‌شناسی شناختی ارائه کرده که به نظریه «افعال حرکتی» مشهور است.

تالمی در نظریه واژگانی‌شدگی خود بیان می‌دارد که چگونه عناصر مختلف حرکتی از جمله سبب، شیوه، حالت، مسیر، زمینه و پیکر از حالت مادی به مفهوم و پس از آن به واژه بدل شده و وارد حوزه زبان می‌شوند. طبق این نظریه، این مفاهیم در فعل‌های حرکتی تجلی می‌یابند که به دو گروه فعل‌محور و قمرمحور تقسیم می‌شوند؛ گروه اول که فعل‌های ساده هستند حرکت را «واژگانی» می‌کنند و دسته دوم که فعل‌های غیرساده هستند، قمر^۳ را به عنوان بیانگر جزئیات مفاهیم حرکتی به فعل ساده اضافه می‌کنند. در نتیجه می‌توان محوری را برای افعال حرکتی متصور شد که یک سمت آن واژگانی‌شدگی^۴ و سمت دیگر آن قمرمحوری است. نمودار (۱) این موضوع را به تصویر کشیده است.

1. Merleau-Ponty, M.
2. Talmy, L.
3. satellite
4. lexicalization

پژوهش حاضر بر مبنای نظریهٔ یاد شده بر آن است که بر ترجمهٔ این افعال از زبان عربی به فارسی تمرکز کرده و تفاوت‌ها و شباهت‌های ترجمهٔ این فعل‌ها را در دو ترجمه از رمان «الفتاة الأخيرة» نوشته نادیا مراد تبیین کند.

آنچه در نظریهٔ تالمی چالش برانگیز است، این است که در زمینهٔ فعل محور یا قمرمحور بودن افعال حرکتی، همهٔ زبان‌های دنیا از یک الگو پیروی نمی‌کنند؛ برخی زبان‌ها بیشتر فعل محور و برخی بیشتر قمرمحور هستند، اما چنانکه در مقاله تبیین خواهد شد، مشخص می‌شود که در ترجمهٔ فعل‌های عربی به زبان فارسی می‌توان آن‌ها را هم به شکل فعل محور و هم قمرمحور ترجمه کرد.

پژوهش حاضر از آن جهت حائز اهمیت است که نظریهٔ افعال حرکتی تالمی را به حیطة ترجمه وارد کرده و علاوه بر مقایسهٔ فعل‌ها در دو زبان متفاوت، ترجمهٔ آن‌ها توسط دو مترجم متفاوت را نیز بیان و تحلیل می‌کند. از آنجا که در باب ترجمه و زبان‌شناسی شناختی در موضوعات مرتبط با پژوهش حاضر، پژوهشی صورت نگرفته، اهمیت این تحلیل در مطالعات ترجمه بسیار زیاد است و در عین حال نوآوری پژوهش حاضر نیز به حساب می‌آید.

پژوهش پیش رو تلاش دارد به این سؤالات پاسخ گوید:

- در ترجمهٔ افعال حرکتی منتخب در رمان «الفتاة الأخيرة» به چه میزان از افعال فعل محور و قمرمحور استفاده شده است؟
- تفاوت در ترجمهٔ افعال حرکتی منتخب در رمان «الفتاة الأخيرة» چه مؤلفه‌های معنایی را به هر یک از ترجمه‌ها افزوده یا از آن کاسته است؟

در همین راستا فرضیات پژوهش نیز عبارت‌اند از:

- با توجه به قمرمحور بودن زبان فارسی، کاربرد افعال قمرمحور بیشتر است.
- ترجمه افعال به صورت قمرمحور یا فعل محور، افزایش یا کاهش در مؤلفه معنایی ایجاد نمی‌کند.

در همین راستا فرضیات پژوهش نیز عبارت‌اند از:

- با توجه به قمرمحور بودن زبان فارسی، کاربرد افعال قمرمحور بیشتر است.
- ترجمه افعال به صورت قمرمحور یا فعل محور، افزایش یا کاهش در مؤلفه معنایی ایجاد نمی‌کند.

۱. پیشینه پژوهش

از جمله پژوهش‌های انجام شده در ارتباط با موضوع مقاله حاضر می‌توان به مواردی که در ادامه ارائه شده است، اشاره کرد

به‌روزی و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهشی با عنوان «تحلیل کاربست فعل حرکتی «أنزل» در قرآن بر مبنای نظریه زبان‌شناختی تالمی» به تحلیل این فعل پرداخته و چنین نتیجه‌گیری کرده‌اند که فعل حرکتی «أنزل» یک فعل مسیرنما و پویا است که به واسطه موضوعاتی که به نزول قرآن و رحمت بر مردم می‌پردازد از بسامد بالایی برخوردار است.

اسلامی‌پور و شرف‌زاده (۱۳۹۸) در پژوهشی با عنوان «مقایسه افعال حرکتی در دو زبان فارسی و انگلیسی از دیدگاه شناختی و رده‌شناختی» به تحلیل مقایسه‌ای فعل‌های حرکتی در دو زبان فارسی و انگلیسی پرداخته و چنین نتیجه‌گیری می‌کنند که زبان فارسی برخلاف زبان انگلیسی، گرایش بیشتری به سوی قمرمحور بودن دارد. قمر غالب در زبان فارسی، قمر حالت و در انگلیسی، قمر جهت است.

ازکیا و ساسانی (۱۳۹۱) در پژوهشی با عنوان «واژگانی‌شدگی در فعل‌های حرکتی فارسی: الگویی تازه» به تحلیل مفهوم و فرآیند واژگانی‌شدگی در افعال فارسی پرداخته و چنین نتیجه‌گیری کرده‌اند که در تحلیل رویداد حرکت، دو رویکرد مجزا مدنظر است؛ نخست رویکرد کلی‌نگر که صرفاً سازه‌های مفهومی کانونی را در فعل حرکتی ادغام

می‌کند و دوم رویکرد جزئی‌نگر که در آن سازه‌های مفهومی پیرامونی نیز با ادغام در فعل حرکتی مؤثر عمل می‌کنند.

حامدی شیروان و شریفی (۱۳۹۳) در پژوهشی با عنوان «بررسی رده‌شناختی مقوله «قمر» در ساخت رویدادی افعال حرکتی در زبان فارسی» به تحلیل مقوله قمر در نظریه تالمی از دیدگاه رده‌شناسی زبان پرداخته و چنین نتیجه گرفته‌اند که زبان فارسی در تقسیم‌بندی تالمی می‌تواند هم قمرمحور باشد و هم فعل‌محور، چراکه برخی ویژگی‌های آن با خصوصیات زبان‌های فعل‌محور همخوانی دارد و برخی نیز با قمرمحور.

ازگلی و همکاران (۱۴۰۱) در پژوهشی با عنوان «بررسی مفهوم‌سازی حرکت در افعال مرکب فارسی: رویکردی شناختی» به تحلیل نحوه واژگانی‌شدگی فعل مرکب حرکتی در زبان فارسی می‌پردازند و چنین نتیجه می‌گیرند که واژگانی‌شدگی در مؤلفه‌های حرکت و شیوه از بسامد بیشتری برخوردار است.

ایلخانی‌پور و کریمی‌دوستان (۱۳۹۵) در پژوهشی با عنوان «واژگانی‌شدگی ابعاد معنایی و جبهیت در صفات وجهی فارسی» به بررسی سه بُعد معنایی نیروی وجه، پایه وجه و منبع ترتیب در صفات وجهی فارسی می‌پردازند و چنین نتیجه می‌گیرند که در صفات وجهی فارسی سه نیروی وجه الزام، امکان، و امکان قوی واژگانی شده‌اند.

با بررسی نمونه‌های بیشتر اینگونه دریافت می‌شود که تاکنون در ایران پژوهشی که نظریه افعال حرکتی تالمی را در ترجمه بررسی کرده باشد به نگارش درنیامده و از این رو، نوآوری پژوهش حاضر در پرداختن به همین مسئله است.

۲. زبان‌شناسی شناختی و نظریه افعال حرکتی تالمی

زبان از سویی ابزار کسب آگاهی و از سوی دیگر، ابزار انتقال آگاهی است و ارتباط لازمه هر دوی این کارکردهاست. ارتباط از طریق نظام رمزگانی‌ای صورت می‌پذیرد که در جوامع مورد اتفاق همگان‌اند. مطالعه نوع شکل‌گیری این رمزگان‌ها در ذهن و تولید معنا در آن‌ها و نیز واکنش‌هایی که در مغز و در حرکات بدنی ایجاد می‌کنند، مؤلفه اساسی زبان‌شناسی شناختی است. هر واژه در مغز حرکتی متناسب با معنایی که فرد از آن برداشت می‌کند، تولید می‌نماید به شکلی که پژوهشگران علوم شناختی

دریافته‌اند شنیدن یا دیدن افعال حرکتی با مفاهیم سرعت بالا در عصب‌های مغزی حرکات سریع ایجاد می‌کند.

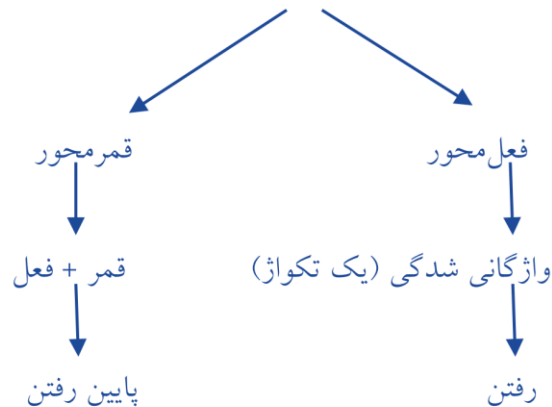
با رشد مطالعات میان رشته‌ای، زبان‌شناسی شناختی نیز از آن جهت که زبان را از جهت فیزیکی و در ارتباط با جسم انسان بررسی می‌کند از اهمیت شایانی در مطالعات شناختی و زبانی برخوردار است. دبیرمقدم سه نگرش غالب در زبان‌شناسی امروز را نگرش‌های صورت‌گرا، نقش‌گرا و شناختی معرفی می‌کند (۲۰۰۴: ۲). «زبان‌شناسی شناختی، زبان را به عنوان منبعی از دانش فرد نسبت به جهان خارج دانسته و آن را بخش اصلی شناخت بشر می‌انگارد» (Azkia, 2012: 3).

تالمی مسئله ارتباط نظام‌مند میان معنا و صورت‌های روساختی را مطرح کرده و الگوهای رده‌شناختی را مبتنی بر عواملی چون تعیین عناصر معنایی مختلف، تعیین عناصر روساختی مختلف، مشاهده ارتباط میان عناصر معنایی و عناصر روساختی، مقایسه الگوی ارتباطی در زبان‌های مختلف، مقایسه الگوی ارتباطی به شکل در زمانی در یک زبان و توجه به فرآیندهای شناختی و ساختارهایی که می‌توانند منجر به رخ دادن این موارد شوند، طراحی می‌کند (Talmy, 2000b: 22).

۳. واژگانی‌شدگی و قمرمحوری

بر اساس طبقه‌بندی تالمی که بر مبنای انتخاب عنصر معنایی جهت در رویداد حرکتی و نحوه بازنمایی آن در روساخت است، زبان‌های دنیا به دو دسته تقسیم می‌شوند؛ نخست آن‌هایی که عنصر معنایی جهت در داخل ریشه فعلی آن‌ها جای می‌گیرد و به آن‌ها گونه فعل‌محور اطلاق می‌شود و دوم آن‌هایی که عنصر معنایی جهت در آن‌ها از طریق عنصر حاشیه‌ای فعل؛ یعنی قمر بیان می‌شود و به آن‌ها گونه قمرمحور اطلاق می‌شود (ibid: 117). در نمودار (۲) ساختار واژگانی‌شدگی و قمرمحوری نمایش داده شده است.

نمودار ۲. زبان های دنیا بر اساس جهت نمایی افعال
زبان های دنیا بر اساس جهت نمایی افعال

۳-۱. واژگانی شدگی یا فعل محوری

تالمی برای نخستین بار نظریه الگوهای واژگانی شدگی را در تحلیل عنصر مفهومی حرکت ارائه کرده و به رده بندی زبان ها بر اساس نوع واژگانی کردن مفهوم حرکت پرداخت. او در جلد دوم کتاب «به سوی معنی شناسی شناختی» نظریه خود؛ یعنی الگوهای واژگانی شدگی را توصیف می کند. در مقدمه، این مطالعات را نوعی برقراری ارتباط میان معنی و صورت های روساختی دانسته و واژگانی شدگی را اینگونه تعریف می کند: «واژگانی شدگی عبارت است از ارتباط نظام مند میان یک عنصر معنایی خاص و یک تکواژ» (از کیا و همکاران، ۱۳۹۴: ۳۴). بنابراین واژگانی شدگی را با مسامحه می توان به فعل ساده تعبیر کرد؛ بدین معنا که گروهی از مفاهیم در یک کلمه یا یک تکواژ گنجانده شوند.

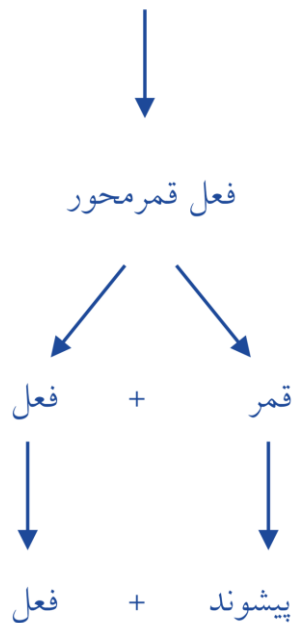
۳-۲. قمر محوری و انواع قمر در زبان فارسی

قمر محوری در مقابل واژگانی شدگی یا فعل محوری قرار می گیرد. مجموعه صورت هایی که می توانند به عنوان قمر عمل کنند اغلب تا حدی و نه به طور کامل با مجموعه صورت های مربوط به یک مقوله دستوری دیگر مانند حروف اضافه، اسم یا فعل همپوشانی دارند (Talmy, 2000b: 69).

به باور تالمی قمر، مقوله‌ای دستوری است که شامل هر سازه، غیر از متمم گروه اسمی یا گروه حرف اضافه‌ای همراه فعل است که باریشه فعل رابطه خواهری دارد. قمر همچنین می‌تواند به صورت یکک وند مقید و یا یکک واژه آزاد باشد (Talmy, 2000b: 102).
فعل‌های قمرمحور از جمله فعل‌های مرکب به شمار می‌روند و پیشوندها نیز از فعل یارهای افعال قمرمحور هستند.
نمودار (۳) ساختار فعل‌های مرکب و فعال یارهای مربوط به آن را نمایش می‌دهد.

نمودار ۳. ساختار فعل‌های مرکب و فعل یارهای مربوط به آن

فعل مرکب (فعل یار+همکرد)

کارکرد افعال پیشوندی بیان مفهوم سمت و جهت حرکت فعل، مفاهیمی چون بالا، پایین، پیش، پس و... تقویت معنای فعل و ایجاد تأکید در آن و ایجاد معنا و مفهومی تازه است (طاهری، ۱۳۸۵: ۱۱۵). «از نظر معیارهای صوری نیز این پیشوندها کاملاً وابسته به فعل هستند و در زیرگروه فعلی می‌آیند و وابسته به سازه دستوری دیگری در جمله نیستند» (حامدی شیروان و شریفی، ۱۳۹۳: ۸۱).

علاوه بر مسیر یا جهت در برخی دیگر از افعال مرکب، عنصر فعل یار نشان‌دهنده شیوه انجام فعل است. برخی عناصری که در فارسی کنونی در افعال مرکب نقش قمر را دارند و نشان‌دهنده شیوه حرکت هستند، عبارت‌اند از پیاده سوار، واژگون، لی لی، رژه، شنا، تعقیب، لگد، پرواز، دراز، پرت، فرار و... که در فعل‌ها به کار می‌روند. همچنین شیول حرکت در برخی از افعال روی خود فعل بیان می‌شود؛ در افعالی مانند خزیدن، جهیدن، پریدن، دویدن، چیدن، کندن. این عناصر فعل یار همیشه در زیرگروه فعلی می‌آیند. پس معیارهای مورد نظر برای قمر بودن را دارند (حامدی شیروان و شریفی، ۱۳۹۳: ۸۲).

۴. بحث و بررسی

۴-۱. تحلیل تطبیقی واژگان شدگی و قمرمحوری در دو ترجمه از *الفتاة الأخيرة*

در مفهوم‌سازی جریان حرکتی فعل، مؤلفه‌های جزء حرکتی، پیکر، زمینه و مسیر فاکتورهای اصلی به شمار می‌روند. بر اساس نظریه تالمی «یک رویداد حرکتی شامل یک جزء حرکتی است که با جهت‌گیری یک شیء نسبت به شیء دیگر و به صورت حرکتی یا ایستادن پیدا می‌کند و در این مسیر حرکتی، پیکر به سوی جسم دیگری به عنوان زمینه یا شیء مرجع حرکت می‌کند» (Talmy, 2000a: 107).

در این چهار مؤلفه اصلی فعل حرکتی، نوع مسیر انتقال پیکر از مبدأ به مقصد یکی از شاخصه‌های مؤثر در معنای فعل حرکتی محسوب می‌شود (بهروزی و همکاران، ۱۳۹۹: ۵).

رمان *الفتاة الأخيرة* ۳۹۸ صفحه است و با توجه به محتوای کنشی و مضمون آن، افعال حرکتی پربسامد را از بخش‌های مختلف استخراج کردیم. در ادامه با توجه به توضیحات ارائه شده به تحلیل و تطبیق ۴۴ فعل منتخب از رمان *الفتاة الأخيرة* پرداخته می‌شود.

۴-۲. فعل‌های ترجمه شده به شکل فعل محور توسط هر دو مترجم

در ۴۴ فعل منتخب نمونه‌ای از این مورد دیده نشد که به معنای استفاده کمتر از افعال حرکتی فعل محور نسبت به افعال قمر محور در زبان فارسی است.

۳-۴. فعل‌های ترجمه شده به شکل قمرمحور توسط هر دو مترجم

برای درک بهتر، ابتدا فعل‌ها در قالب جدول (۱) ارائه شده و در ادامه این افعال مورد تحلیل قرار می‌گیرند. توضیح اینکه برخی کلمات در متن عربی به شکل مصدر، شبه فعل یا ترکیب هستند، اما در ترجمه فارسی به صورت فعلی ترجمه می‌شوند و از آنجا که مقاله حاضر به بررسی فعل‌های حرکتی در دو ترجمه مورد نظر می‌پردازد؛ از این رو، به عنوان فعل از آن‌ها سخن گفته شده است.

جدول ۱. فعل‌های ترجمه شده به شکل قمرمحور

ردیف	متن اصلی رمان «الفتاة الأخيرة»	ترجمه سمیرا چوبانی	ترجمه سربس نظری
۱	كنت منهكة في التحضير (ص ۱۱)	آماده می‌شدم	سرگرم آماده شدن بودم
۲	يرعون أغنامهم (ص ۱۱)	هدایت می‌کردند	به چرا می‌بردند
۳	جعلت منا أفراداً مميزين (ص ۱۲)	باعث شده بود خاص به نظر برسیم	ما را متفاوت از دیگران می‌کرد
۴	وقعنا على مر السنين ضحية صراع تنافسي (ص ۱۲)	به این طرف و آن طرف کشیده می‌شدیم	گیر افتاده‌ایم
۵	لكن الخاطفين لم يستسلموا (ص ۱۶)	آدم‌ربایی‌ها متوقف نشد	آدم‌ربایی‌ها تمامی نداشت
۶	لا أطيع البقاء في المنزل (ص ۱۶)	مجبور می‌شدم خانه را ترک کنم	از خانه بیرون می‌زدم
۷	عندما إنهار جزء من السقيفة (ص ۲۱)	فرو نشست	کنده می‌شد
۸	كنتُ أمرّ أمام بيتهما (ص ۳۰)	رد می‌شدم	عبور می‌کردم
۹	لتحسنا دائماً على التذکر أننا (ص ۴۳)	یادمان بماند	به ما یادآوری کنند
۱۰	أعلم أنك بحاجة للمساعدة. لم لا تأتین إلي؟ (ص ۴۰)	به سراغ من نمی‌آی	چیزی طلب نمی‌کنی
۱۱	بعد أن إجتاح صدام (ص ۵۱)	پس از اینکه صدام ... حمله کرد	بعد از حمله صدام به ...
۱۲	كنا قد انقطعنا من الطحين ومياه الشرب (ص ۱۰۱)	آرد و ... را تمام کرده بودیم	آرد و ... تمام شده بود
۱۳	وتجلس القرفصاء (ص ۱۰۳)	قوز کرده بود	خودش را خم کرد

ادامه جدول ۱.

ردیف	متن اصلی رمان «الفتاة الأخيرة»	ترجمه سمیرا چوبانی	ترجمه سربس نظری
۱۴	ثم أسقطنا ما بين أيدينا ولحقنا بها (ص ۱۰۳)	به زمین انداختیم	رها کردیم
۱۵	غادرنا المحكمة متوجهين (ص ۱۹۹)	دادگاه را ترک کردیم	بعد از دادگاه به سمت خانه‌ای حرکت کردیم که ...
۱۶	سأعاقبك لو حاولت الهرب (ص ۲۲۴)	تنبیہت خواهم کرد	مجازات می‌شی
۱۷	وضعت بعناية رجلى خارج النافذة (ص ۲۲۷)	بیرون بردم	رد کردم
۱۸	عودى إلى الداخل (ص ۲۲۷)	برگرد داخل	برو تو
۱۹	لحقت بالسائق إلى الخارج (ص ۲۳۲)	به دنبال راننده خارج شدم	به دنبال راننده راه افتادم
۲۰	أعیده إليه (ص ۳۳۰)	پسش می‌دم	بازگردانم
۲۱	غفونا (ص ۳۳۰)	به خواب رفتیم	خوابمان برد
۲۲	تزداد أشعة الشمس حدة (ص ۳۳۲)	سوزان‌تر می‌شد	داغ‌تر می‌شد

این فعل‌ها در قمرمحور بودن شباهت دارند، اما در ویژگی‌ها، شکل و میزان بیانگری متفاوت هستند. در ادامه این فعل‌ها بر اساس مؤلفه‌های چهارگانه فعل حرکتی؛ یعنی جزء حرکتی، پیکر، زمینه و مسیر تحلیل و مقایسه می‌شوند.

در ترجمه‌های عبارت «كنت منهمكة في التحضير»؛ هر دو فعل ترکیبی هستند. جزء حرکتی، زمینه و مسیر در خود فعل دیده نمی‌شوند و در دیگر اجزای جمله وجود دارد، اما پیکر عبارت است از فرد متکلم.

فعل «یرعون» به دو شکل «هدایت می‌کردند» و «به چرا می‌بردند» ترجمه شده. در ترجمه اول جزء حرکتی به پیش رفتن را می‌توان از فعل دریافت کرد. اما پیکر، مسیر و زمینه در آن مشخص نیست. ولی از ترجمه دوم جزء حرکتی به پیش رفتن، پیکر احشام یعنی هر حیوانی که به چرا برده می‌شود، مسیر خانه به سمت چراگاه و زمینه چراگاه را می‌توان متوجه شد لذا می‌توان گفت ترجمه دوم کامل‌تر است.

فعل «جعل من» در عبارت «جعلت منا أفراداً مميزين» به نوعی حرکت انتزاعی اشاره دارد، اما بیشتر گویای وجه فعل است. وجه بیانگر قطعیت یا احتمال است. از این حیث ترجمه دوم قطعیت بیشتری نسبت به فعل اول دارد.

معنای دقیق عبارت «وقعنا ضحیة»، «قربانی شدیم» است و مفهوم حدوث و اتفاق افتادن را می‌رساند. عبارت «وقعنا ضحیة» به دو شکل «به این طرف و آن طرف کشیده می‌شدیم» و «گیر افتاده‌ایم» ترجمه شده است. چنانکه مشخص است تفاوت عمده این دو ترجمه در این است که فعل اول دارای حرکت انتقالی و فعل دوم دارای حرکت خودشامل است؛ یعنی هر دو فعل بر کنش‌پذیری تأکید دارند، اما در یکی کنش‌پذیر در حال حرکت است و در دومی از حرکت ناتوان است. همچنین هیچ کدام از دو فعل گویای جزء حرکتی، پیکر، زمینه و مسیر نیستند و در سایر اجزاء جمله این عناصر بیان شده است.

در ترجمه‌های فعل «استسلم»، هر دو فعل گویای جزء حرکتی؛ یعنی استمرار هستند، اما تفاوت آن‌ها در این است که در ترجمه اول بر فعل آدم‌ربایی و در ترجمه دوم بر فاعل آدم‌ربایی تأکید می‌شود.

در ترجمه‌های عبارت «لا أطيع البقاء فی المنزل» در هر دو فعل جزء حرکتی خارج شدن بیان شده است و در عین حال پیکر؛ یعنی فاعل نیز در هر دو وجود دارد. همچنین مسیر نیز بیان شد، اما زمینه که بیانگر هدف است، وجود ندارد. تفاوت دیگر دو فعل در این است که اولی بیشتر بر عامل اجبار تأکید دارد و دومی بر فاعلی که حرکت خروج از او سر زده است.

فعل «إنهار» در جمله «عندما إنهار جزء من السقيفة» به دو شکل «فرو نشست» و «کنده می‌شد» ترجمه شده است. فعل اول با داشتن قمر «فرو» به خوبی جزء حرکتی افتادن و پایین رفتن را نشان می‌دهد، اما فعل «کنده می‌شد» تنها بر جزء حرکتی جداشدن اشاره دارد و نه افتادن. بنابراین، ترجمه اول دقیق‌تر است. به این شکل فعل اول بر جزء حرکتی پایین افتادن، پیکر سقف، مسیر بالا به پایین و زمینه زمین اشاره دارد، اما ترجمه دوم تنها بر جزء حرکتی جدا شدن دلالت دارد.

در عبارت «كنتُ أُمْرُ أُمَامٍ بَيْتَهُمَا» فعل «كنتُ أُمْرُ» به دو شکل «رد می شدم» و «عبور می کردم» ترجمه شده است. هر دو فعل به جزء حرکتی جریان داشتن و پیکر فاعل اشاره دارند و مسیر و زمینه در آن‌ها بیان نشده است.

در ترجمه‌های عبارت ردیف ۱۰ جدول (۱) «لا تَأْتِينَ إِلَيَّ»، ترجمه اول از لحاظ جزء حرکتی بر آمدن از لحاظ پیکر بر شخص فاعل آمدن از لحاظ مسیر بر مقصد «من» اشاره دارد، اما ترجمه دوم به هیچ کدام از این عناصر دلالت نمی‌کند و در واقع هدف از حرکت را بیان می‌کند و نه حرکت را. بنابراین، می‌توان گفت ترجمه اول حرکت انتقالی و ترجمه دوم حرکت خودشامل را نشان می‌دهند. فعل «تأتی» در این عبارت کنایی محسوب می‌شود؛ زیرا در عین حال که معنای حقیقی آمدن در آن صدق می‌کند، منظور درخواست کمک را می‌رساند.

در ترجمه‌های عبارت «تحتنا دائما إلى التذکر» با توجه به فعل تحت در متن عربی تأکید بر حرکت از سوی کنشگر وجود دارد؛ بنابراین، ترجمه دوم دقیق‌تر به نظر می‌رسد، چراکه ترجمه اول بیشتر بر کنش‌پذیر تأکید دارد. همچنین در هر دو حرکت خودشامل وجود دارد.

در عبارت ردیف ۱۴ جدول (۱) فعل «أسقطنا» به دو شکل «به زمین انداختیم» و «رها کردیم» ترجمه شده است. در ترجمه اول بر زمین انداختن بیانگر جزء حرکتی پایین افتادن است. پیکر شیئی است که بر زمین افتاده، مسیر از دست بر زمین است و زمینه نیز همان زمین است. از این رو، در این واژگان شدگی قمرمحور هر چهار جزء بیان شده است اما عبارت رها کردن همه این معانی را منتقل نمی‌کند، چراکه رها کردن می‌تواند به سمت هر یک از جهات چهارگانه انجام شود. بنابراین، در فهم مؤلفه‌های جزء حرکتی، مسیر و زمینه ابهام به وجود می‌آورد. از این رو، با توجه به متن عربی که بر سقوط دلالت دارد، ترجمه اول صحیح‌تر است.

در ترجمه‌های عبارت «بعد أن إجتاح صدام»؛ در هر دو ترجمه به جزء حرکتی جلو رفتن، پیکر صدام، مسیر زمین و زمینه محلی که آن حمله شده، دیده می‌شود. تفاوت دو ترجمه در این است که در اولی ترجمه به صورت فعل قمرمحور و در دومی به شکل اسم (مصدر) است. در ترجمه اول تأکید بر فاعل فعل و در دومی بر نفس فعل است.

در ترجمه‌های عبارت ردیف ۱۵ جدول (۱) در ترجمه قمرمحور اولی ترک کردن و در دومی حرکت کردن را داریم. در ترجمه اول تأکید بر ترک مبدأ؛ یعنی دادگاه است. از این رو، مؤلفه جزء حرکتی پایان ماندن و رفتن دوباره را شاهدیم. همچنین پیکر فاعل فعل ترک کردن است (مسیر از دادگاه به سمت... است)، اما زمینه بیان نمی‌شود؛ این در حالی است که در ترجمه دوم در قمر رها کردن تأکید بر مقصد است؛ یعنی خانه‌ای که... در نتیجه زمینه را هم می‌توان از فعل برداشت کرد. بنابراین، ترجمه دوم کامل‌تر است. در ترجمه‌های عبارت «قد انقطعنا من الطحين»؛ تمام شدن به جزء حرکتی نزول اشاره دارد. همچنین پیکر در این فعل آرد و... است. مسیر عبارت است از فرآیند تمام شدن و زمینه نیز پایان یافتن و نیست شدن است. در هر دو ترجمه این عناصر وجود دارد، اما در اولی تأکید بر کنشگری است؛ یعنی فاعل فعل تمام کردن و در دومی تأکید بر کنشگری؛ یعنی آنچه تمام شده است. در متن عربی نیز تأکید بر کنشگر است؛ از این رو، ترجمه اول صحیح‌تر است.

عبارت «تجلس القرفصاء وراء الجدار» به دو شکل «قوز کرده بود» و «خودش را خم کرد» ترجمه شده است. قوز کردن و خم کردن هر دو حرکت خودشامل به شمار می‌آیند که بیانگر چرخش هستند. از این رو، این فعل بیانگر حالت و جهت است و جزء حرکتی را بیان می‌کند. همچنین پیکر که فاعل خم کردن است.

در ترجمه‌های فعل «سأعاقبك»، ترجمه اول عبارت است از قمر تنبیه و فعل کردن؛ بنابراین، تأکید آن بر فاعل تنبیه است، اما در ترجمه دوم که عبارت از قمر مجازات و فعل شدن تأکیدش بر مفعول مجازات است. با توجه به فعل عربی که ضمیر آن در آن مستتر است، ترجمه اول صحیح به نظر می‌رسد.

در ترجمه‌های فعل «وضع»، فعل بیرون بردن بر مقصد تأکید دارد؛ از این رو، در ترجمه قمرمحور، جزء حرکتی عبارت است از بیرون بردن، پیکر عبارت است از پا، مسیر عبارت است از داخل به خارج و زمینه عبارت است از بیرون پنجره. در ترجمه دوم تأکید بر فرآیند خارج کردن است و به مقصد اشاره نمی‌شود. بنابراین، در مؤلفه زمینه ابهام وجود دارد. با توجه به متن عربی؛ یعنی «وضع... خارج» ترجمه اول صحیح‌تر به نظر می‌رسد.

فعل «عودی» در عبارت «عودی إلى الداخل» به دو شکل «برگرد داخل» و «برو تو» ترجمه شده است. اگر ترجمه را به شکل فعل محور در نظر بگیریم، ترجمه اول بیانگر حرکت از خارج به داخل است، اما ترجمه دوم این دلالت را ندارد و برو تنها این معنا را نمی‌دهد. با توجه به قمر تو و داخل، هر دو فعل به معنای حرکت از خارج به داخل هستند. همچنین پیکر شخص خارج شده، مسیر از خارج به داخل و زمینه مسیر ورود است. در ترجمه‌های عبارت «لحقت بالسائق إلى الخارج»، ترجمه اول تأکید بر جزء حرکتی خارج شدن است، اما در دومی چنین تأکیدی وجود ندارد. در نتیجه در فهم جزء حرکتی و مسیر و زمینه ابهام وجود دارد. با توجه به متن عربی، ترجمه اول صحیح‌تر است. فعل «غفونا» به دو صورت «خواب رفتیم» و «خوابمان برد» ترجمه شده است؛ ترجمه اول بیشتر بر کنشگر تأکید دارد، اما دومی بر کنش. همچنین به خواب رفتن انتقالی نیست و خودشامل است.

فعل «أعید» در عبارت «أعیده إلیه» به دو شکل «پسش می‌دم» و «بازگردانم» ترجمه شده است که هر دو قمرمحور هستند: پس دادن و بازگرداندن و نیز هر دو خودشامل هستند. تفاوت دو فعل در این است که اولی در محاوره بیشتر کاربرد دارد و دومی رسمی است. فعل «تزداد ... حدة» به دو شکل «سوزان‌تر می‌شد» و «داغ‌تر می‌شد» ترجمه شده که هر دو دارای حرکت خودشامل هستند.

۴-۴. فعل‌های ترجمه شده به دو صورت فعل محور و قمرمحور

این گروه عبارت‌اند از فعل‌هایی که چوبانی به شکل فعل محور و نظری به شکل قمرمحور ترجمه کرده‌اند و در جدول (۲) نمایش داده شده‌اند و در ادامه به تحلیل تفاوت دو ترجمه پرداخته می‌شود.

فعل «وصل» در عبارت ردیف ۱ جدول (۲)، ترجمه اول فعل محور است (فعل رسیدن) و ترجمه دوم قمرمحور است (یعنی وارد شدن). در هر دو ترجمه جزء حرکتی عبارت است از وارد شدن، پیکر عبارت است از ساکنان کوچو، مسیر حرکت آنان به سمت کوچو و زمینه هم وارد شدن به کوچو است. تفاوت دو فعل در این است که فعل وصل بیانگر طی کردن مسیری پیش از رسیدن به کوچو است و نیز این مسئله را بیان می‌کند که ممکن

است هدف این افراد سکونت در کوچو نبوده، اما با عبور از این منطقه آنجا را مکان مناسبی برای اقامت و زندگی دیده‌اند. فعل وارد شدن تنها بر مقصد تأکید دارد و این معنا را تداعی می‌کند که آنان به شکل برنامه‌ریزی شده قصد ورود به کوچو را داشته‌اند. با توجه به متن عربی به نظر می‌رسد ترجمه اول صحیح‌تر است.

جدول ۲. مقایسه افعال ترجمه‌شده به صورت قمرمحور و فعل‌محور

ردیف	متن عربی	ترجمه چوبانی	ترجمه نظری
۱	عندما وصلت أولى العائلات الايزدية (ص ۱۱)	به کوچو رسیدند	وارد کوچو شدند
۲	وصل تنظيم الدولة الإسلامية إلى تخوم کوچو (ص ۷۹)	داعش ... به ... رسید	داعش وارد ... شد
۳	قدم أنسباء وأشقاء من شتى أنحاء البلدة (ص ۸۹)	آمدند	سر رسیدند
۴	فكانو على الأقل يتوجهون إلى الديوان (ص ۱۰۲)	به ... می‌رفتند	بیرون روند
۵	بعد ذلك، عدنا أنا وأدکی إلى المنزل بصمت (ص ۱۰۷)	پس از آن آدکی و من بدون هیچ حرفی به خانه رفتیم	بعد از مراسم، من عدکی در سکوت کامل به سوی خانه راه افتادیم
۶	ماذا يحصل إن لم ندفع الجزية؟ (ص ۱۱۳)	اگر غرامت ندیم چی میشه؟	اگر نتوانیم جریمه را پرداخت کنیم چه میشود؟
۷	كنت أرتعش لمجرد الفكرة (ص ۱۸۷)	این فکر تنم را می‌لرزاند. (ص ۱۸۶)	حتی تصورش هم لرزه بر اندامم می‌انداخت. (ص ۱۷۶)
۸	بقیت فی منزل الحاج سلمان (ص ۲۱۹)	با حاجی سلمان ماندم	حاجی سلمان مرا در اختیار داشت
۹	كان ... یكرر (ص ۲۲۴)	میگفت	تکرار میکرد
۱۰	فهرعت بأسرع ما يمكنی إلى غرفتی (ص ۲۲۸)	با سرعت هرچه تمامتر به سمت اتاقم دویدم	به سرعت برق و باد از آنجا دور شدم
۱۱	كان یصیبني بالهلع (ص ۲۶۷)	میترساند	لرزه بر اندامم می‌انداخت

فعل «وصل» در عبارت ردیف ۲ جدول (۲) نیز به دو شکل «داعش ... به ... رسید» و «داعش وارد ... شد» ترجمه شده که تحلیل آن مشابه نمونه قبل است.

فعل «قدم» در عبارت ردیف ۳ جدول (۲) به دو صورت «آمدند» و «سر رسیدند» ترجمه شده است. فعل آمدند فعل محور است و بر جزء حرکتی آمدن تأکید دارد، اما فعل سر رسیدن که قمرمحور است بر فاعل؛ یعنی پیکر تأکید دارد.

در عبارت ردیف ۴ جدول (۲) فعل «یتوجهون» به دو شکل «به ... می رفتند» و «بیرون روند» ترجمه شده است؛ فعل رفتن که فعل محور است، معنای ترک کردن را نیز در خود دارد، اما بر مقصد تأکید می کند. در مقابل فعل بیرون رفتن که قمرمحور است دلالت بر مبدأ دارد بدین معنا که آن‌ها در حالی که خود را مالک می دانستند از آنجا بیرون رفتند. در هر دو فعل جزء حرکتی بیرون رفتن است، پیکر فاعل فعل است، مسیر از داخل به خارج است و زمینه هم دیوان است، اما با توجه به متن عربی که بر مقصد تأکید دارد، ترجمه اول صحیح تر است.

در ترجمه‌های فعل «عاد» در عبارت ردیف ۵ جدول (۲)، فعل رفتن فعل محور و فعل راه افتادن قمرمحور است. فعل رفتن که فعل محور است بر ترک کردن جایی برای رسیدن به مقصد اشاره دارد، اما فعل راه افتادن بر مسیر تأکید دارد. در هر دو فعل جزء حرکتی رفتن و ترک کردن است، پیکر «من و ادکی» هستند، مسیر رفتن از مکان مراسم به خانه است و زمینه هم خانه است، اما در فعل دوم بیشتر بر مسیر تأکید می شود و با توجه به متن عربی که بر بیان حالت سکوت طی مسیر تأکید دارد، ترجمه صحیح تری است.

در ترجمه‌های عبارت «ماذا يحصل إن لم ندفع الجزية؟» فعل ندیم فعل محور است و فعل پرداخت کنیم قمرمحور. تفاوت دیگر دو فعل در این است که علامت نفی در اولی حرف نون در آغاز فعل است، اما در دومی فعل نتوانستن است. هر دو فعل خودشامل هستند، اما ترجمه دوم بر نوعی ناتوانی از تکلیف دلالت دارد در حالی که فعل اول بر تمرد از انجام آن دلالت می کند. بنابراین، با توجه به متن عربی که در آن مادر با نگرانی و استیصال این سؤال را می پرسد، ترجمه دوم صحیح تر به نظر می رسد.

فعل «ارتعش» در عبارت ردیف ۷ جدول (۲) به صورت «فعل محور» و به صورت لازم به کار رفته و معنای لرزش بدن در ریشه فعل وجود دارد، اما فعل «ارتعش» در ترجمه فارسی چوچانی: «این فکر تنم را می‌لرزاند» به صورت فعل محور ترجمه شده و در ترجمه نظری: «حتی تصورش هم لرزه بر اندامم می‌انداخت» به صورت مرکب و قمرمحور ترجمه شده است.

در ترجمه‌های فعل «بقی» در عبارت ردیف ۸ جدول (۲)، ماندن فعل محور است و در اختیار داشتن قمرمحور. علاوه بر این، در فعل ماندن اختیار و اراده وجود دارد، اما در فعل در اختیار داشتن اراده وجود ندارد، بلکه اجبار وجود دارد. هر دو فعل بیانگر بی‌حرکتی و از نوع خودشامل هستند. اما با توجه به سیاق متن از آنجا که حاج سلمان فردی است که متکلم این جمله را اغتصاب کرده است؛ از این رو، متکلم باید این حالت اجبار را در کلام خود منعکس کند و به این ترتیب ترجمه دوم که معنای غصب شدن توسط فرد دیگر را منعکس می‌کند، صحیح‌تر است.

ترجمه‌های فعل «کان ... یکرر» هر دو خودشامل هستند، اما با توجه به متن عربی ترجمه دوم صحیح است.

در ترجمه‌های فعل «هرع» در عبارت ردیف ۱۰ جدول (۲) در عبارت اول فعل دویدم فعل محور است و در عبارت دوم فعل دور شدم فعلی قمرمحور است. هر دو افعال انتقالی هستند و مؤلفه‌های آن‌ها عبارت‌اند از جزء حرکتی رفتن، پیکر «من»، مسیر از جایی به جایی رفتن، اما زمینه در این دو فعل متفاوت است؛ در عبارت اول زمینه عبارت است از «اتاقم»، اما در عبارت دوم زمینه نامشخص است و گوینده فقط از جایی که هست به سمت مقصد نامشخصی فرار می‌کند. با توجه به متن عربی، ترجمه اول صحیح است. پیشنهاد می‌شود که برای ترجمه دقیق‌تر مفهوم ترسی که با حرکت سریع همراه است، بیان شود. در ترجمه‌های عبارت «کان یصیبنی بالهلع» عبارت اول ترجمه فعل محور می‌ترساند و در دومی ترجمه قمرمحور لرزه انداختن وجود دارد. هر دو فعل از نوع حرکتی خودشامل‌اند و هر دو بر کنشگر تأکید دارند.

در این بخش چند نمونه نیز از فعل‌هایی آورده می‌شود (جدول (۳)) که چوچانی به شکل قمرمحور و نظری به شکل فعل محور ترجمه کرده‌اند.

جدول ۳. مقایسه افعال ترجمه شده به صورت قمرمحور و فعل محور

ردیف	متن عربی	ترجمه چوبانی	ترجمه نظری
۱	كنا نقضى نحو الساعة تقريباً (ص ۱۲)	تقریباً یک ساعت طول می کشید	حدود یک ساعتی می شد
۲	كان أذان الفجر يصدح من مواقع الدولة الإسلامية (ص ۸۹)	صدای دعوت اسلامی پخش می شد	صبح ها صدای اذان می پیچید
۳	واضعات... على الجدار (ص ۱۰۳)	به دیوار فشار می دادیم	به دیوار چسبانیدیم
۴	قد تحولت الصور رماداً (ص ۱۱۵)	عکس ها خاکستر شدند	تنور عکس های ما را بدل به خاکستر می کرد
۵	سار مسلّحوا الدولة الإسلامية في كوجو (ص ۱۲۰)	شبه نظامیان خلافت اسلامی در کوچو قدم می زدند	نیروهای داعش در داخل روستا می چرخیدند
۶	كان السوط ينزل على (ص ۲۲۸)	پایین می آمد	می زد
۷	نحا بالسيارة جانبا متوقفا (ص ۲۳۳)	متوقف کرد	ایستاد
۸	يتخلص من قديمة (ص ۲۵۴)	رد می کرد	می فروخت
۹	ستخلو الشوارع من المارة (ص ۲۶۶)	حضور نخواهد داشت	نمی ماند
۱۰	ألا أنظر إلى المرأة (ص ۳۳۰)	در آینه نگاه نکنم	در آینه نبینم
۱۱	أن تخیری قصتك كاملة (ص ۳۳۷)	تعریف کنی	بگویی

در ترجمه های فعل «قضى» در عبارت «كنا نقضى نحو الساعة تقريباً» در عبارت اول فعل قمرمحور طول کشیدن و در عبارت دوم فعل فعل محور شدن وجود دارد. در این فعل ها حرکت از نوع حرکت زمانی وجود دارد. با توجه به اینکه در ادامه این جمله مبدأ و مقصد این حرکت بیان می شود؛ از این رو، حرکت از نوع انتقالی با جزء حرکتی رفتن است، اما چون در متن عربی نویسنده تأکید می کند که این مسیر از کوه و زمین سنگلاخ عبور می کند، ترجمه اول که به نوعی صعب العبور بودن مسیر را می رساند، صحیح تر به نظر می رسد.

در ترجمه‌های عبارت «کان أذان الفجر یصدح»؛ ترجمه قمرمحور پخش شدن و ترجمه فعل محور پیچیدن است. فعل پخش شدن بیانگر حرکت انتقالی است که شامل جزء حرکتی پخش و پراکنده شدن، پیکر صدای دعوت اسلامی، مسیر به اطراف رفتن و زمینه فضای اطراف می‌شود، اما فعل پیچیدن بیانگر حرکت خودشامل است. همچنین فعل اول بر کنشگر تأکید دارد؛ یعنی پخش کننده صدا، اما فعل دوم بر کنش پذیر؛ یعنی صدا تأکید دارد. با توجه به ادامه عبارت، ترجمه اول صحیح‌تر به نظر می‌رسد.

عبارت «واضعات... علی الجدار» به دو صورت «به دیوار فشار می‌دادیم» و «به دیوار چسبانندیم» ترجمه شده است. فشار دادن قمرمحور و چسباندن فعل محور است. همچنین هر دو از نوع حرکت خودشامل هستند. فشار دادن می‌تواند تدریجی باشد، اما چسباندن دفعی است. به نظر می‌رسد ترجمه دوم صحیح‌تر باشد.

در ترجمه‌های عبارت «قد تحولت الصور رماداً»؛ عبارت اول فعل به شکل قمرمحور ترجمه شده؛ یعنی خاکستر شدن، اما در عبارت دوم به شکل فعل محور؛ یعنی «شدن». حرکت هر دو از نوع خودشامل است، اما با توجه به متن عربی که فاعل فعل کلمه «الصور» است، ترجمه اول صحیح است، چراکه در ترجمه دوم فاعل «تنور» است و نه عکس‌ها.

در ترجمه‌های فعل «سار» در عبارت ردیف ۵ جدول (۳)، ترجمه اول «سار» را به شکل قمرمحور؛ یعنی قدم زدن آورده، اما ترجمه دوم به شکل فعل محور؛ یعنی چرخیدن. قدم زدن فعل انتقالی است که جزء حرکتی در آن به جلو رفتن، پیکر نیروهای داعش، مسیر به جلو بردن و زمینه زمین است، اما چرخیدن دو معنا دارد؛ اگر به معنای چرخیدن دایره‌ای باشد، خودشامل و اگر به معنای گشت زدن باشد، انتقالی است. در اینجا معنای دوم منظور نظر مترجم است؛ از این رو، به سان قدم زدن شامل جزء حرکتی رفتن، پیکر نیروهای داعش، مسیر به جلو بردن و زمینه زمین است. با توجه به ادامه عبارت که می‌گوید «یخ پخش می‌کردند» ترجمه قدم زدن مناسب نیست، چراکه یخ در گرمای زیاد به سرعت آب می‌شود و توزیع آن باید با حرکت سریع صورت پذیرد؛ بنابراین، ترجمه اول منتفی است و ترجمه دوم نیز با وجودی که از کلمه چرخیدن بهره گرفته، اما چون ابهام نوعی حرکت بی‌هدف در آن وجود دارد، مناسب نیست. بنابراین، ترجمه پیشنهادی گشت زدن یا حرکت کردن برای این عبارت مناسب‌تر است.

در ترجمه‌های فعل «ینزل علی» در عبارت «کان السوط ینزل علی»، فعل پایین آمدن قمرمحور و فعل زدن فعل محور است. پایین آمدن از جمله فعل‌هایی است که به سبب قمر جهت نمای آن؛ یعنی «پایین» بیانگر جهت است و از این رو، شامل جزء حرکتی فرود آمدن، پیکر شلاق، مسیر بالا به پایین و زمینه بدن متکلم است. فعل زدن به همین موارد اشاره دارد، اما به وضوح فعل اول نیست. علاوه بر این، با توجه به اینکه در متن عربی فاعل فعل ینزل؛ یعنی ضمیر مستتر «هو» به شلاق برمی‌گردد، ترجمه اول صحیح‌تر به نظر می‌رسد. در عبارت ردیف ۷ جدول (۳) «نحا» به دو شکل «متوقف کرد» و «ایستاد» ترجمه شده است. متوقف کردن قمرمحور و ایستادن فعل محور است. هر دو فعل دارای حرکت خودشامل هستند، اما با توجه به عبارت عربی که کلمه السیارة را ذکر کرده، ترجمه اول صحیح‌تر است.

در ترجمه‌های فعل «یتخلص»؛ رد کردن قمرمحور و فروختن فعل محور است. رد کردن فعلی انتقالی است که دارای جزء حرکتی منقل کردن است. فروختن نیز این معنا را تداعی می‌کند. رد کردن در معنای فعل وجود دارد اما فروختن معمایی است که با توجه به سیاق متن از سوی مترجم به فعل عربی اضافه شده است. اما با توجه به متن که از خرید و فروش سبیه‌ها صحبت می‌کند می‌توان هر دو ترجمه را درست دانست.

ترجمه‌های فعل «ستخلو» هر دو از نوع خودشامل هستند. در فعل «حضور داشتن» استمرار کمتری نسبت به فعل «ماندن» وجود دارد. از این رو، چون عبارت عربی از خالی شدن خیابان از عابران سخن می‌گوید و حرکت در خیابان‌ها دارای استمرار زیاد است، ترجمه دوم مناسب‌تر به نظر می‌رسد.

در ترجمه‌های عبارت «ألا أنظر إلی المرأة»؛ فعل نگاه کردن قمرمحور و دیدن فعل محور است و هر دو خودشامل هستند. در فعل نگاه کردن اراده و دقت بیشتری نسبت به فعل دیدن وجود دارد؛ از این رو، با توجه به متن عربی که گوینده نمی‌خواهد با دیدن خود در آینه، حوادث تلخ گذشته برایش تداعی شود، ترجمه اول صحیح‌تر است.

در ترجمه‌های فعل «أن تخبری»، تعریف کردن قمرمحور و گفتن فعل محور است. در واقع قمر «تعریف» بیانگر شکل گفتن است که به معنای بیان جزئیات بیشتر است. بنابراین،

با توجه به متن عربی که سرباز از دختر می‌خواهد داستانش را به طور کامل تعریف کند، ترجمه اول صحیح‌تر به نظر می‌رسد.

بحث و نتیجه‌گیری

- با توجه به قمرمحور بودن زبان فارسی، کاربرد افعال قمرمحور بیشتر است.
- ترجمه افعال به صورت قمرمحور یا فعل محور، افزایش یا کاهش در مؤلفه معنایی ایجاد نمی‌کند.

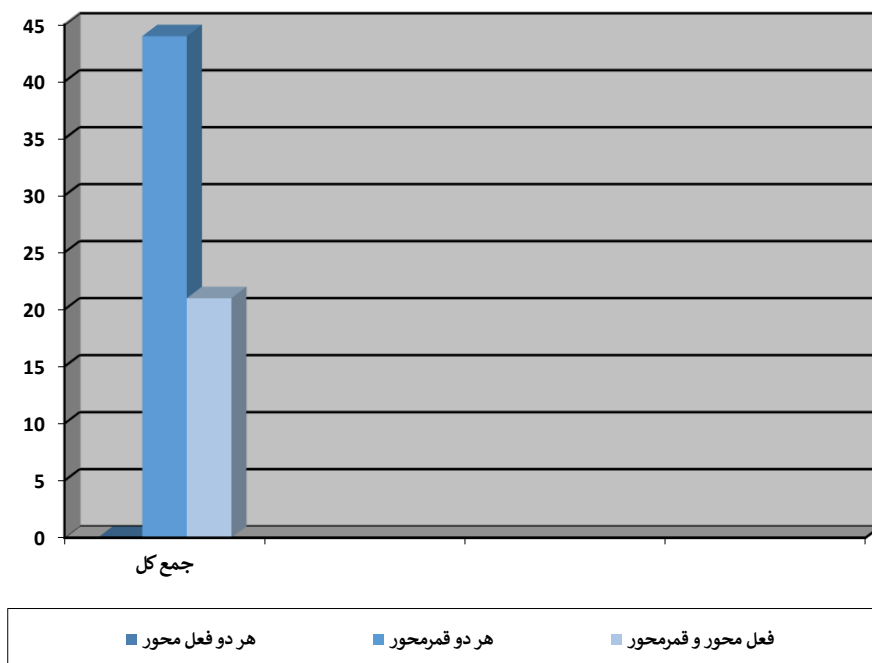
با توجه به آنچه ارائه و بررسی شود، دو فرضیه مطرح شده در این پژوهش مبنی بر «با توجه به قمرمحور بودن زبان فارسی، کاربرد افعال قمرمحور بیشتر است.» و «ترجمه افعال به صورت قمرمحور یا فعل محور، افزایش یا کاهش در مؤلفه معنایی ایجاد نمی‌کند.» را می‌توان تأیید کرد.

در پاسخ به سؤال اول بحث و در تأیید فرضیه آن باید گفت که مجموعاً ۴۴ فعل حرکتی در پژوهش حاضر به عنوان جامعه آماری از *رمان الفتاة الأخيرة* استخراج شد. ترجمه این ۴۴ فعل به شکل مقایسه‌ای در دو ترجمه از چوبانی و نظری مقایسه و در نهایت مشاهده شد که هیچ فعلی در میان این ۴۴ فعل وجود ندارد که هر دو مترجم آن را به شکل فعل محور ترجمه کرده باشند و این مسئله بیانگر این نکته است که در زبان فارسی به کارگیری افعال حرکتی به شکل فعل محور کم است. از میان این ۴۴ فعل ۲۳ فعل را هم چوبانی و هم نظری به شکل قمرمحور ترجمه کرده‌اند که این مسئله بیانگر کاربرد زیاد فعل‌های حرکتی قمرمحور در زبان فارسی است. همچنین ۱۰ فعل را چوبانی به شکل فعل محور و نظری به شکل قمرمحور ترجمه کرده‌اند. در مقابل ۱۱ فعل را چوبانی به شکل قمرمحور و نظری به شکل فعل محور ترجمه کرده‌اند که نشان‌دهنده توزیع نسبتاً متعادل دو مترجم است. در نتیجه می‌توان گفت دو مترجم شکل قمرمحور را مدل مناسب‌تری برای انتقال مفاهیم حرکتی از زبان عربی به زبان فارسی دانسته‌اند.

همچنین در پاسخ به سؤال دوم و تأیید فرضیه آن باید گفت که در تحلیل و بررسی تطبیقی ترجمه این فعل‌های حرکتی مشخص شد که لزوماً قمرمحور بودن به معنای انتقال بهتر و کامل‌تر مفهوم نیست، بلکه عنصر همنشینی، جانشینی و مسئله ارتباط فعل با سایر

اجزای عبارت و نیز سیاق متن اهمیت عمده‌ای در ارائه بهتر معنا دارد. مؤلفه‌هایی چون تأکید فعل بر کنشگری یا کنش پذیری، تأکید فعل بر مقصد، مبدأ یا مسیر و حالات روانی افراد که از سیاق متن فهمیده می‌شود از جمله مسائل تأثیرگذار بر انتقال بهتر معنا برای ترجمه مناسب هستند و قمرمحور بودن فعل به معنای کامل تر بودن آن از لحاظ معنایی نیست.

نمودار ۴. میزان ترجمه فعل محور و قمرمحور بودن در رمان الفتاة الأخيرة

تعارض منافع
تعارض منافع ندارم.

ORCID

Zeinab Nazemian <https://orcid.org/0009-0000-1299-4338>
Batol Meshkinfam <https://orcid.org/0009-0006-0322-0027>
Nasrin Faghieh Malek <https://orcid.org/0000-0002-7850-292x>
Marzban

منابع

- ازکیا، ندا؛ ساسانی، فرهاد و افراشی، آزینا. (۱۳۹۴). واژگانی شدگی؛ چهارچوبی برای تبیین فعل غیرساده حرکتی در زبان فارسی. *فصلنامه زبان پژوهی*، ۷(۱۴)، ۳۱-۵۷.
[DOI: <https://doi.org/10.22051/jlr.2015.1111>]
- ازکیا، ندا و ساسانی، فرهاد. (۱۳۹۱). واژگانی شدگی در فعل‌های حرکتی فارسی: الگویی تازه. *فصلنامه زبان و زبان‌شناسی*، ۸(۱۵)، ۸۳-۱۰۴.
- ازگلی، بهشته؛ عامری، حیات و مدرسی، بهرام. (۱۴۰۱). بررسی مفهوم سازی حرکت در افعال مرکب فارسی: رویکردی شناختی. *فصلنامه مطالعات زبان‌ها و گویش‌های غرب ایران*، ۱۰(۴)، ۲۰-۱.
[DOI: [10.22126/JLW.2021.6771.1571](https://doi.org/10.22126/JLW.2021.6771.1571)]
- اسلامی پور، نجمه و شرف زاده، محمدحسین. (۱۳۹۸). مقایسه افعال حرکتی در دو زبان فارسی و انگلیسی از دیدگاه شناختی و رده‌شناختی. *فصلنامه زبان پژوهی*، ۱۱(۳۱)، ۲۲۳-۲۴۶.
[DOI: <https://doi.org/10.22051/jlr.2018.16183.1367>]
- ایلخانی پور، نگین و کریمی دوستان، غلامحسین. (۱۳۹۵). واژگانی شدگی ابعاد معنایی وجهیت در صفات وجهی فارسی نگین ایلخانی پور. *فصلنامه زبان پژوهی*، ۸(۱۹)، ۶۵-۸۷.
[DOI: <https://doi.org/10.22051/jlr.2016.2319>]
- آذرنوش، آذرتاش. (۱۳۹۱). *فرهنگ معاصر عربی-فارسی*. چاپ شانزدهم. تهران: نشر نی.
- بهروزی، زهره؛ بلاوی، رسول و خضری، علی. (۱۳۹۹). تحلیل کاربست فعل حرکتی «آنزل» در قرآن بر مبنای نظریه زبان‌شناختی تالمی. *فصلنامه پژوهش‌های ادبی-قرآنی*، ۸(۱)، ۱-۲۴.
[DOR: [20.1001.1.23452234.1399.8.1.1.6](https://doi.org/20.1001.1.23452234.1399.8.1.1.6)]
- حامدی شیروان، زهرا و شریفی، شهلا. (۱۳۹۳). بررسی رده‌شناختی مقوله «قمر» در ساخت رویدادی افعال حرکتی در زبان فارسی. *فصلنامه جستارهای زبانی*، ۵(۲)، ۷۱-۸۹.
<http://lrr.modares.ac.ir/article-14-9199-en.html>

- شکری، محمد. (۱۳۹۵). مکان در پدیدارشناسی آگزیستانسیالیستی مرلوپونتی. *نشریه فلسفه و کلام اسلامی آینه معرفت*، ۱۶(۴۶)، ۱۰۵-۱۲۰.
- طاهری، حمید. (۱۳۸۶). بررسی تحلیلی و تاریخی فعل های پیشوندی در زبان فارسی. *فصلنامه دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهید باهنر کرمان، دوره جدید* (۲۱)، ۱۱۳-۱۳۵.
- وحیدیان کامیار، تقی و عمرانی، غلامرضا. (۱۳۷۹). *دستور زبان فارسی (۱)*. تهران: انتشارات سمت.
- محمد داوود، محمد. (۲۰۰۲). *الدلالة والحركة (دراسة لأفعال الحركة في العربية المعاصرة في إطار المناهج الحديثة)*. القاهرة: دار غریب للطباعة والنشر والتوزيع.
- مراد، نادیه. (۲۰۱۹). *نظریه افعال؛ قصتی مع الأسر ومعركتی ضد تنظیم داعش*. الطبعة الأولى. بیروت: دار التنویر للطباعة والنشر.
- مصطفی، ابراهیم و دیگران. (۱۹۸۹). *معجم الوسیط*. ترکیه- استانبول: دار الدعوه.
- مراد، نادیه و جنا گراجسکی. (۱۳۹۷). *آخرین دختر؛ داستان من از اسارت و نبرد با داعش با مقدمه أمل کلونی*. ترجمه سربس نظری. چاپ اول. تهران: انتشارات ویژه نشر.
- مراد، نادیه و گراجسکی، جنا. (۱۴۰۲). *آخرین دختر؛ سرگذشت من از اسارت و مبارزه با خلافت اسلامی (داعش)*. با مقدمه أمل کلونی. ترجمه سمیرا چوبانی. چاپ سیزدهم. تهران: انتشارات کتاب کوله پشتی.

English References

- Azkiya, N. (2012). *Motion in Persian: A cognitive and typological approach* (PhD dissertation). Islamic Azad University Science and Research branch, Tehran, Iran.
- Brinton, Laurel J. and Elizabeth C. T. (2005). *Lexicalization and Language Change*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Crystal, D. (2008). *A Dictionary of Linguistics and Phonetics (6th ed.)*. Oxford: Blackwell Publishing.
- Dabirmoghaddam, M. (2004). *Theoretical linguistics: Emergence and development of generative grammar* (2nd ed). Tehran: SAMT.

- Slobin, D. I. (2004). «*Language and thought online: Cognitive consequences of linguistics relativity*». in D. Gentner & S. Goldin-Meadow (eds.). *Language in Mind: Advances in the Investigation of Language and Thought*. Cambridge, MA: MIT Press Talmy.
- Talmy, L. (2000a). *Toward a cognitive semantics* (Vol 1). Cambridge, MA: MIT Press. Talmy, L. (2000b). *Toward a cognitive semantics* (Vol II). Cambridge, MA: MIT Press.

Translated References to English

- Azarnoosh, A. (2012). "*Contemporary Arabic-Persian culture*". 16th edition. Tehran: Ney Publishing. [In Persian]
- Azkiya, N. and Sasani, F. (2012). Lexicalization in Persian Motion Verbs: A New Pattern. *Language and Linguistics (Journal of the Linguistics Society of Iran)*, 8(15): p. 83-104. [In Persian]
- Azkiya, N., Sasani, F. and Afrashi, A. (2015). Lexicalization as a Framework for Explaining Non-simple Verbs in Persian. *ZABANPAZHUI (Journal of Language Research)*, 7(14): p. 31-57. [DOI: <https://doi.org/10.22051/jlr.2015.1111>] [In Persian]
- Behrouzi, Z., Balaavi, R. and Khezri, A. (2020). An Analysis of the Application of the Dynamic Verb «Anzala» in the Qur'an Based on the Linguistic Theory of Talmy. *Literary-Qura'nic Researches*, 8(1): p. 1-24. [DOR: [20.1001.1.23452234.1399.8.1.1.6](https://doi.org/10.22051/jlr.2015.1111)] [In Persian]
- Eslamipour, N. and Sharafzadeh, M. H. (2019). Comparison of motion verbs in Persian and English languages (A cognitive and typological approach). *ZABANPAZHUI (Journal of Language Research)*, 11(31): p. 223-246. [DOI: <https://doi.org/10.22051/jlr.2018.16183.1367>] [In Persian]
- Hamed Shirvan, Z. and Sharifi, Sh. (2014). A Typological Analysis of Satellite in the Event Structure of Motion Verbs in Persian. *Language Related Research*, 5(2): p. 71-89. <http://lrr.modares.ac.ir/article-14-9199-en.html> [In Persian]

- Ilkhani, N. and Karimidostan, Gh. (2016). Lexicalization of The Semantic Dimensions of Modality in Persian Modal Adjectives Negin Ilkhanipour[1] Gholamhosein Karimi-Doostan2. *ZABANPAZHUI (Journal of Language Research)*, 8(19): p. 65-87. [DOI: <https://doi.org/10.22051/jlr.2016.2319>] [In Persian]
- Kamiyar, T. V. and Omrani, Gh. (2000). *Persian Grammar (1)*. Tehran: Semit. [In Persian]
- Mohammad Daoud, M. (2002). *Al-Dalalah and Movement (A Study of the Actions of Movement in Contemporary Arabic in the Framework of Al-Hadith Almanac)*. Cairo: Dar Gharib for Printing and Publishing and Distribution. [In Persian]
- Murad, N. and Grajeski, J. (2023). *The Last Girl: My Story of Captivity and Fighting the Islamic Caliphate (ISIS), with an introduction by Amal Clooney*, translated by Samira Chobani, 13th edition, Tehran: backpack book. [In Persian]
- Murad, N. and Grajeski, J. (2017). *The last girl: my story of captivity and battle with ISIS, with an introduction by Amal Clooni, translated by Sarbes Nazari*. first edition. Tehran: special publication. [In Persian]
- Murad, N. (2019). *The last girl: a story with family and a campaign against ISIS regulation*. The first edition. Beirut: Dar Al-Tanvir Lal-Tafta and Al-Nashr. [In Persian]
- Mustafa, I. and others (1989). "*Majam al-Usait*". Istanbul- Türkiye: Dar al-Dawa. [In Persian]
- Ozgoli, B, Ameri, H. and Modaressi, B. (2023). Conceptualization of Motion in Persian Compound Verbs: A Cognitive Approach. *Research in Western Iranian Languages and Dialects*, 10(4): p.1-20. [DOI: [10.22126/JLW.2021.6771.1571](https://doi.org/10.22126/JLW.2021.6771.1571)] [In Persian]
- Shukri, M. (2015). "Place in Merleau-Ponty's Existentialist Phenomenology". *Islamic Philosophy and Theology Quarterly, Aineh Marafet, Shahid Beheshti University*, 16(46): p. 105-120. [In Persian]

- Taheri, H. (2016). "Analytical and historical study of prefix verbs in Persian language". *Journal of Faculty of Literature and Humanities, Shahid Bahonar University of Kerman*, 21(18): p. 113-135. [In Persian]
- Vahidian Kamiyar, Taghi and Omrani, Gholamreza. (2000). *Persian grammar (1)*. Tehran: Samit Publications. [In Persian]

استناد به این مقاله: ناظمیان، زینب، مشکین فام، بتول و فقیه ملک مرزبان، نسرین. (۱۴۰۲). تحلیل تطبیقی دو ترجمه از رمان *الفتاة الأخيرة* بر اساس نظریه واژگانی شدگی و قمرمحوری تالمی. *دوفصلنامه پژوهش‌های ترجمه در زبان و ادبیات عربی*، ۱۳(۲۹)، ۳۱۹-۳۵۴. doi: 10.22054/RCTALL.2024.77410.1711

Translation Researches in the Arabic Language and Literature is licensed under a Creative Commons Attribution-Noncommercial 4.0 International License.